

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

เป็นระยะเวลากว่า 57 ปี ที่กรมประชาสงเคราะห์ ได้ดำเนินการจัดนิคมสร้างตนเอง ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2483 เป็นต้นมา โดยการจัดนิคมสร้างตนเองในระยะแรก มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือราษฎรที่ยากจน ขาดแคลนที่ดินทำกิน และเพื่อแก้ไขปัญหาการอพยพเข้ามาหางานทำในเมือง จนเกิดปัญหาสังคมเมือง แต่หลังจากนั้น ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ บ้านเมืองได้รับการพัฒนาให้เจริญขึ้น ทำให้ราษฎรต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ เช่น ต้องอพยพออกจากพื้นที่ที่สร้างเงื่อนไข พื้นที่สู้ก่อกองร้าย และพื้นที่ชายแดน ซึ่งรัฐบาลได้ใช้การจัดตั้งนิคมสร้างตนเองเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาลำนี้ (กองนิคมสร้างตนเอง, 2539 : 19)

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา เป็นนิคมฯ หนึ่งในที่จัดตั้งขึ้นเพื่อนำเอาที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์สงเคราะห์คนยากไร้ ให้ได้มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และเพื่อให้ราษฎรได้มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2512 รวมระยะเวลาที่ได้จัดตั้งกว่า 28 ปี (กรมประชาสงเคราะห์, 2538 : 2) โดยดำเนินการจัดสรรที่ดินให้สมาชิกนิคมได้มีที่ดินเป็นของตนเอง รวมตลอดถึงการจัดสร้างสิ่งสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้แก่ ถนน บ่อน้ำ สะพาน และส่งเสริมด้านเศรษฐกิจให้สมาชิกนิคมมีหลักฐานมั่นคง สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามอัธยาศัย นับได้ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองไปแล้วระดับหนึ่ง ประกอบกับคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ได้พิจารณาให้ข้อสังเกตว่า นิคมสร้างตนเองแต่ละแห่งดำเนินงานมาเป็นเวลานานพอสมควร และได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในระดับหนึ่ง ควรจะมีการจัดทำแผนการถอนสภาพ เพื่อจะได้เตรียมการมอบให้จังหวัดรับผิดชอบดำเนินการต่อไป (กองนิคมสร้างตนเอง, 2538 : 1) ซึ่งนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้จัดทำแผนถอนสภาพในปี 2535 โดยพร้อมที่จะถอนสภาพในปี 2541 ซึ่งตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511 มาตรา 19 ได้บัญญัติไว้ว่า “เมื่อการจัดนิคมแห่งใด ได้บรรลุตามความมุ่งหมายแล้ว ให้ถอนสภาพนิคมที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาเป็นอันสิ้นสุดในการนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศวันสิ้นสุดสภาพนิคมในราชกิจจานุเบกษา” และในการ

ประชุมคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติครั้งที่ 2/2531 เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2531 ได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบผลการจัดที่ดินในนิคมสร้างตนเอง ได้กำหนดเงื่อนไขการถอนสภาพนิคมฯ ไว้ 4 ข้อ คือ (กองนิคมสร้างตนเอง, 2539 : 20)

1. ได้มีการวางผังแปลงที่ดิน และจัดคนเข้าครอบครองทำกิน ครอบคลุมสภาพของที่ดินที่จัดแล้ว
  2. จัดสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเสร็จสมบูรณ์ตามผังที่วางไว้ หรือตามสมควรแก่สภาพท้องถิ่นนั้น หรือเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการครองชีพ
  3. ประชาชนได้ตั้งเคหสถาน ซึ่งมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไป ของเกษตรกรในท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นหลักแหล่งและประกอบอาชีพ มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่น้อยกว่ารายได้เฉลี่ยของเกษตรกรในท้องถิ่นใกล้เคียง
  4. ได้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ส.3) ให้แก่สมาชิกนิคมครบถ้วนแล้ว
- อย่างไร แม้การพัฒนาจะประสบความสำเร็จดังกล่าว แต่ด้วยสถานการณ์ปัจจุบันได้มีกระแสผลักดันจากภาครัฐให้เร่งถอนสภาพนิคม ก่อนที่จะมีการประกาศถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จึงควรจะได้มีการศึกษาความพร้อมของนิคม ว่าได้ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย หลักเกณฑ์การถอนสภาพของนิคมเพียงใด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานด้านการวางผังแบ่งแปลงที่ดินและจัดคนเข้าครอบครองทำกินของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาตั้งสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของหมู่บ้าน ในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพความคงทนของบ้านในเขตนิคมฯ กับท้องถิ่นใกล้เคียง
5. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาอาชีพ ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา
6. ศึกษาเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง

7. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาสังคม ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

8. ศึกษาเปรียบเทียบระดับการพัฒนา โดยภาพรวมของหมู่บ้าน ในเขตนิกมฯ กับท้องถิ่นใกล้เคียง

9. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ด้านการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) ให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

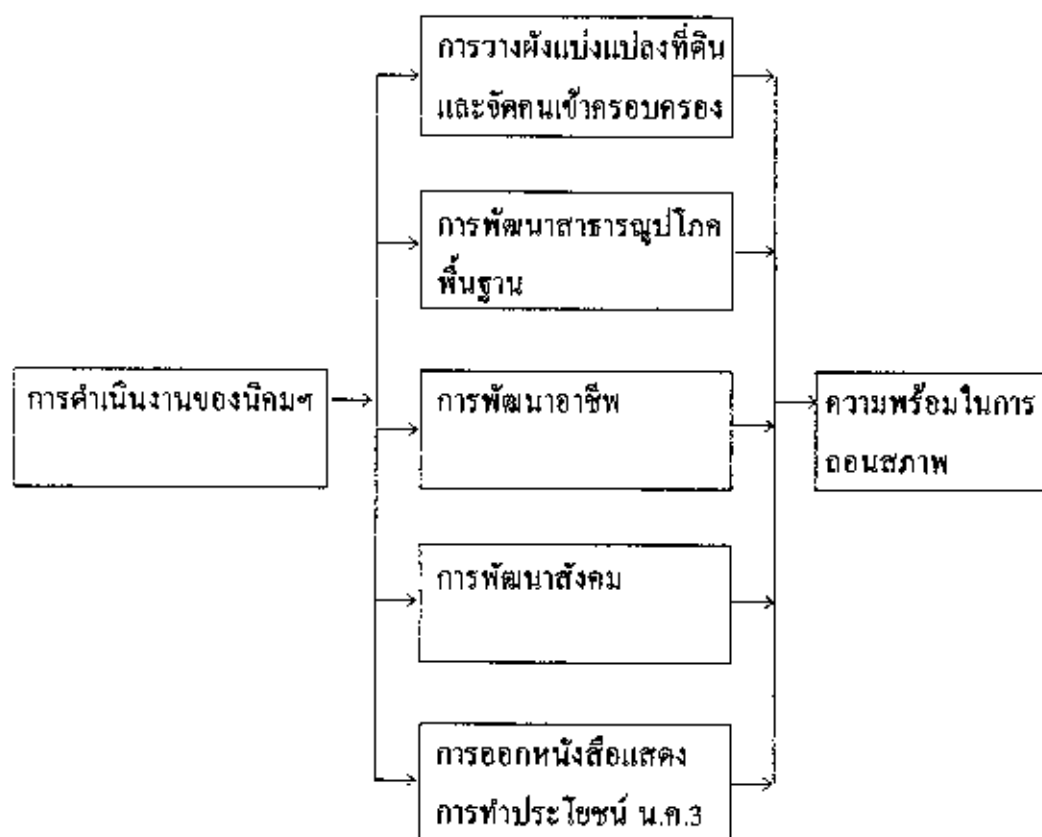
10. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการถอนสภาพ ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

11. เพื่อศึกษาความต้องการ และความคิดเห็นของสมาชิก ต่อการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีข้อมูลที่สามารถนำไปประกอบการพิจารณา กำหนดการถอนสภาพของนิคมฯ
2. มีข้อมูลที่นิคมสามารถนำไปกำหนดทิศทาง นโยบาย และวางแผนเพื่อพัฒนางานนิคมฯ ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการดำเนินงานของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ในด้านการวางผังแบ่งแปลงที่ดิน การจัดคนเข้าครอบครอง การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาสังคม และการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) โดยทำการสอบถามเจ้าหน้าที่นิคมฯ ที่รับผิดชอบในแต่ละงาน และผู้นำชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตนิคมฯ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานของนิคมฯ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้รับอนุมัติหรือสนับสนุนงบประมาณ ให้ดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่จัดตั้งนิคม เป็นต้นมา

2. การวางผังแปลงที่ดิน หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการจัดสรรที่ดินให้กับสมาชิกนิคมฯ ตามเป้าหมายของการจัดนิคมฯ ที่กำหนดไว้ในแผนงานตอนสภาพนิคมฯ

3. การจัดคนเข้าครอบครอง หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการบรรจุสมาชิกเข้าทำกินในที่ดินตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

4. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการสร้างสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน บ่อน้ำ ฯลฯ ตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

5. การพัฒนาอาชีพ หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้สมาชิกนิคมฯ ได้มีการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ จนสมาชิกสามารถพึ่งตนเอง มีรายได้มั่นคง

6. การพัฒนาสังคม หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาประชากรเป้าหมาย เช่น เด็ก สตรี เยาวชน คนชรา ฯลฯ ด้านต่าง ๆ รวมตลอดทั้งการให้สมาชิกนิคมฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

7. การออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ส.3) หมายถึง ผลการดำเนินงานที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ส.3) ให้สมาชิกนิคมฯ

8. ความพร้อมในการตอนสภาพ หมายถึง การที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้บรรลุผลตามเป้าหมายหรือหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติกำหนด ในการประชุมครั้งที่ 2/2531 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2531

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทา จังหวัดสงขลา ได้ทำการศึกษาจากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของงานนิคมสร้างตนเอง
2. ขั้นตอนและวิธีการจัดนิคมสร้างตนเอง
3. ประวัตติความเป็นมาของนิคมสร้างตนเองเทา จังหวัดสงขลา

1. ความเป็นมาของงานนิคมสร้างตนเอง

งานนิคมสร้างตนเองเป็นบริการสวัสดิการสังคมรูปแบบหนึ่งซึ่งดำเนินการมาพร้อมกับการก่อตั้งกรมประชาสงเคราะห์ เมื่อปี พ.ศ. 2483 โดย ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ในสมัยนั้น ไม่มีแนวคิดที่จะนำเอาที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ เพื่อสงเคราะห์คนยากไร้ ให้ได้มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินในลักษณะชุมชนที่เป็นระเบียบและพัฒนาให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แล้วให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินเหล่านั้น (กองนิคมสร้างตนเอง, 2538 : 1) การจัดนิคมสร้างตนเองเป็นนโยบายของรัฐทั้งในยุคก่อนและหลังประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของรัฐได้แสดงออกในรูปของการตราพระราชบัญญัติและมติคณะรัฐมนตรี (กองนิคมสร้างตนเอง, 2524 : 16)

1.1 การกำหนดนโยบายในรูปการตราพระราชบัญญัติ

ในปี พ.ศ. 2478 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสงวนหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช 2478 ให้อำนาจรัฐบาลในการออกพระราชกฤษฎีกาการสงวนหวงห้ามที่ดินเพื่อจัดตั้งเป็นนิคมกสิกร ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศสงวนหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหลายฉบับ เช่น นิคมสร้างตนเองเขาบ่อแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ นิคมสร้างตนเองบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และนิคมสร้างตนเองทุ่งसान จังหวัดพิษณุโลก พระราชบัญญัติฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497

ต่อมาปี พ.ศ. 2485 นับเป็นปีที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นปีที่เริ่มประวัติศาสตร์การจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง โดยรัฐสภาได้ประกาศ ใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 ให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารที่จะจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในรูปและลักษณะใดก็ได้ เพื่อประชาชนจะได้มีที่ดินเพาะสวนและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในเขตที่ดินที่ได้สงวนหวงห้าม ไว้ตามกฎหมาย ว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดตั้งสหกรณ์นิคม พุทธศักราช 2485

ในปี พ.ศ. 2499 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ดินเสียใหม่ โดยได้ประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2497 ตามมาตรา 15 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินที่ได้กำหนดหลักการที่จะจัดสรรที่ดินให้กับประชาชนชาวไทยได้ใช้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพและเป็นที่อยู่อาศัยโดยทั่วถึง โดยมีคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน อธิบดีกรมที่ดินเป็นกรรมการและเลขาธิการโดยตำแหน่ง และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ อีกไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 20 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณากำหนดโครงการดำเนินการ ให้บังเกิดผลสมเจตนารมณ์แห่งประมวลกฎหมายนี้

ในปี พ.ศ. 2503 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 เนื่องจากไม่รัดกุมพอ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการได้บังเกิดผลดี จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2503)

และในปี พ.ศ. 2511 ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พุทธศักราช 2485 และพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2503 เหตุผลที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ แทนก็เพื่อรวบรวมบทบัญญัติต่าง ๆ เข้ารวมไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และเพิ่มบทบัญญัติบางประการที่ยังมิได้บัญญัติไว้ในเป็นพระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร

1.2 การกำหนดนโยบายในรูปของมติคณะรัฐมนตรี นอกจากกฎหมายหลักดังกล่าวแล้วในบางกรณีรัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองบางประการ จึงได้มีมติคณะรัฐมนตรี ให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง พอสรุปได้ดังนี้

1.2.1 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2501 ให้กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง ในท้องที่จังหวัดชายแดน ด้านกัมพูชา คือ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดปราจีนบุรี

1.2.2 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2501 ให้ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง ในท้องที่ 4 จังหวัดภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสตูล

1.2.3 คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2506 ให้ดำเนินการจัดตั้ง นิคมสร้างตนเอง สงเคราะห์ชาวเขาขึ้นในท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน และถ้อย เป็นการทดลองจังหวัดละ 1 แห่ง เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอย่างอื่นทดแทนการปลูกฝิ่น ได้แก่ ชา และกาแฟ เป็นต้น

1.2.4 คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2505 ให้ขยายนิคมสร้างตนเองตากลิ จังหวัดนครสวรรค์ ออกไปได้อีก 200,000 ไร่ เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้ทำกิน อยู่ในเขตที่ดินแล้ว 6,000 ครอบครัว และประชาชน ที่อยู่ในบริเวณมืองบระเพ็ด จำนวน 300 ครอบครัว รวมทั้งครอบครัวของราษฎรที่ยากจนอื่น ๆ ที่ประสงค์จะเข้าทำกินในนิคมสร้างตนเอง

1.2.5 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2505 ให้ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองขึ้นใน 4 จังหวัดภาคใต้ เพื่ออพยพคนไทยจากจังหวัดอื่น ๆ เข้าทำกินใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยคาดว่าจะอพยพให้ได้จำนวน 60,000 ครอบครัว หรือ ประมาณ 300,000 คน

1.2.6 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2506 เห็นชอบด้วยกับหลักการเกี่ยวกับการช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเวนคืนที่ดิน เนื่องจากการก่อสร้างชลประทาน และการพลังงาน โดยให้จ่ายค่าทดแทน ให้แก่ทรัพย์สินราษฎรที่อยู่นอกเขตการเวนคืน แต่ได้รับผลกระทบกระเทือน จากการดำเนินการตามโครงการและให้กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง สงเคราะห์ราษฎรที่ถูกเวนคืน ตลอดจนราษฎรที่อยู่นอกเขตการเวนคืนแต่จะต้องได้รับความเดือดร้อนจากการเวนคืนนั้นด้วย

กล่าวโดยสรุปวัตถุประสงค์ของการจัดนิคมสร้างตนเองก็คือ

1. เพื่อจัดสรรที่ดินให้ราษฎรเป้าหมาย อพยพครอบครัวเข้าไปตั้งถิ่นฐาน ประกอบอาชีพ และอยู่อาศัยในนิคมสร้างตนเองอย่างเป็นระเบียบและถาวร พร้อมทั้งส่งเสริมให้ได้กรรมสิทธิ์ ในที่ดินนั้นเป็นของตนเองและเป็นมรดกตกทอดไปสู่บุตรหลาน
2. เพื่อพัฒนานิคมในสวนต่าง ๆ ให้สมาชิกนิคมมีรายได้และความเป็นอยู่สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถช่วยตนเองและชุมชนได้
3. เพื่อสนองนโยบายของรัฐ ในลักษณะโครงการพิเศษ ตามมติคณะรัฐมนตรีในการแก้ปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง

2. ขั้นตอนและวิธีการจัดนิคมสร้างตนเอง (กองนิคมสร้างตนเอง, 2538 : 5) การดำเนินการจัดนิคมสร้างตนเอง มีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นตอนเตรียมการจัดนิคมสร้างตนเอง

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง เพื่อช่วยเหลือราษฎรตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว กรมประชาสงเคราะห์ก็จะดำเนินการจัดทำโครงการจัดนิคมสร้างตนเอง เสนอคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 20 พิจารณา แล้วนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากนั้นจึงติดต่อประสานงานขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมป่าไม้ กรมที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการปกครอง และอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด ที่องที่มีมติให้ตั้งนิคมฯ เป็นประธาน กรมประชาสงเคราะห์เป็นกรรมการและเลขานุการ ร่วมเป็นคณะกรรมการทำการสำรวจสภาพพื้นที่ จัดตั้งนิคมผลการสำรวจทำเป็นบันทึก พร้อมสรุปความเห็นเสนอกรมป่าไม้พิจารณา ต่อจากนั้นนำเสนอคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพัฒนาที่ดินเห็นสมควรนำพื้นที่ไปจัดตั้งนิคมฯ ได้ก็จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาคุณสมบัติ ให้จำแนกพื้นที่นั้นออกเป็นที่จัดสรร มอบให้กรมประชาสงเคราะห์รับมาดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติ จัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511

2.2 ขั้นตอนจัดนิคมสร้างตนเอง

2.2.1 การวางผังนิคมสร้างตนเอง หลังจากได้ประกาศพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งนิคมสร้างตนเอง กรมประชาสงเคราะห์โดยความร่วมมือของกรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการสำรวจที่ดินและวิเคราะห์ที่ดินโดยละเอียด เพื่อประโยชน์ในการวางผังนิคมและการใช้ที่ดินอย่างถูกต้อง จากนั้นจะจัดแบ่งพื้นที่ ในเขตนิคมสร้างตนเองออกเป็นบริเวณที่ดินสำหรับอยู่อาศัย ที่ดินสำหรับประกอบอาชีพ บริเวณตลาดหรือการค้า บริเวณป่าสงวน 20% เพื่อป้องกันรักษาต้นน้ำลำธารความชุ่มชื้นและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้มีเส้นทางคมนาคม เชื่อมโยงพื้นที่ติดต่อกันทั่วทั้งนิคมฯ แล้วจึงจัดวางแผนผังแปลงที่ดินเพื่อให้สมาชิก ใช้อาศัย และประกอบอาชีพ

2.2.2 การคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ก็จะคัดเลือกสมาชิกนิคมเข้าประกอบอาชีพและอยู่อาศัย ในนิคมสร้างตนเองตามคุณสมบัติที่กำหนด ไว้ในพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งนิคมสร้างตนเองแต่ละแห่ง ซึ่งจะกำหนดคุณสมบัติการเป็นสมาชิกนิคมแตกต่างกันไป จนกระทั่ง ต่อมาได้ตราพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ซึ่ง กำหนดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกนิคม ไว้ในมาตรา 22 ดังนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) บรรลุนิติภาวะและเป็นหัวหน้าครอบครัว

(3) มีความประพฤติดี และสนใจปฏิบัติตามระเบียบ ที่อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์กำหนด

(4) ขยัน ชำนาญ มีร่างกายสมบูรณ์และสามารถประกอบการเกษตรได้

(5) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(6) ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีเพียงเล็กน้อยไม่พอก่อการครองชีพ

(7) ไม่มีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่ขอประกอบการครองชีพ ทั้งนี้ ให้มี

คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกกรณกรเข้าเป็นสมาชิกนิคม เป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติ ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในระดับจังหวัด ที่มีคนสร้างตนเอง แห่งนั้น ๆ ตั้งอยู่ โดยได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

2.2.3 การจัดให้สมาชิกนิคมเข้าครอบครองที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้าเป็นสมาชิกนิคมแล้ว ทางนิคมฯ ก็จะจัดให้สมาชิกนิคมเข้าทำกินในที่ดินตามแผนผังที่วางไว้ รายละเอียด 25 ไร่ แต่ถ้าครอบครัวใดมีบุคคลในครอบครัวเกินกว่า 5 คนอาจพิจารณาให้ได้รับการจัดสรรที่ดิน เพิ่มขึ้นอีกแต่ต้อง ไม่เกิน 50 ไร่

2.2.4 ขั้นพัฒนาและถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง

เพื่อให้การจัดนิคมสร้างตนเองบรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมประชาสงเคราะห์ ได้กำหนดรูปแบบการพัฒนา ในลักษณะสมบูรณ์แบบมาใช้เพื่อยกระดับ การครองชีพ เพิ่มคุณภาพชีวิตของสมาชิกนิคมให้ดีขึ้น โดยวิธีการให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ การศึกษา สาธารณสุข การปกครอง ฯลฯ และหลังจากการพัฒนาจนเข้าหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ กำหนดไว้ดังต่อไปนี้คือ

(1) ได้มีการวางแผนผังแปลงที่ดิน และจัดคนเข้าครอบครองทำกินครบถ้วนตามสภาพที่ดินที่จัด

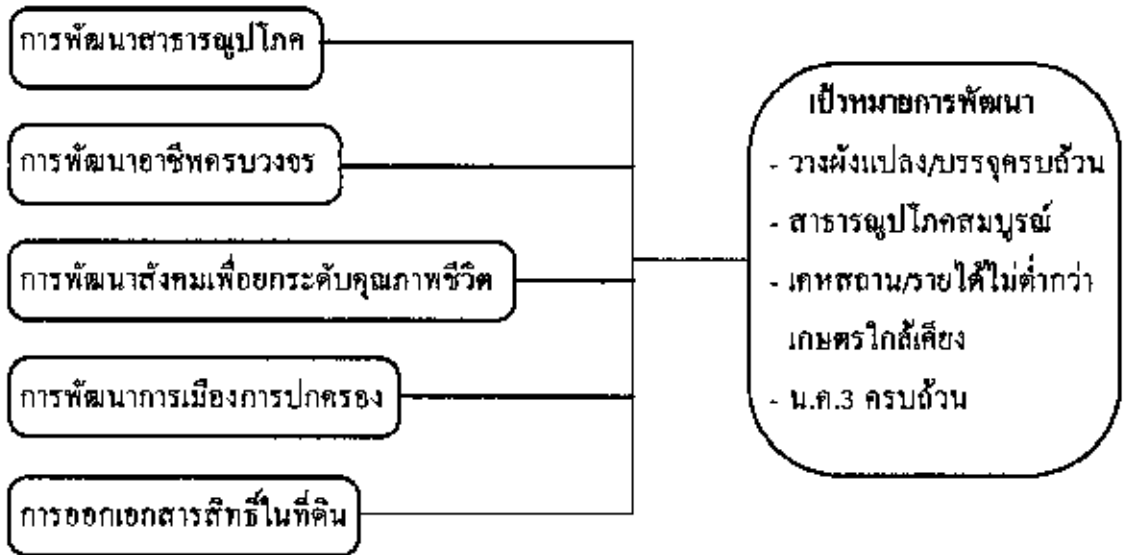
(2) การจัดสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน เสร็จสมบูรณ์ตามผังที่วางไว้ หรือตามสมควรแก่สภาพท้องถิ่นนั้น ๆ หรือเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการครองชีพ

(3) ประชาชนได้ตั้งเคหะสถาน ซึ่งมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไป ของเกษตรกรในท้องถิ่นใกล้เคียง เป็นหลักแหล่งและประกอบอาชีพมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่น้อยกว่า รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรในท้องถิ่นใกล้เคียง

(4) ได้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. 3) ให้แก่สมาชิกนิคมครบถ้วนแล้ว

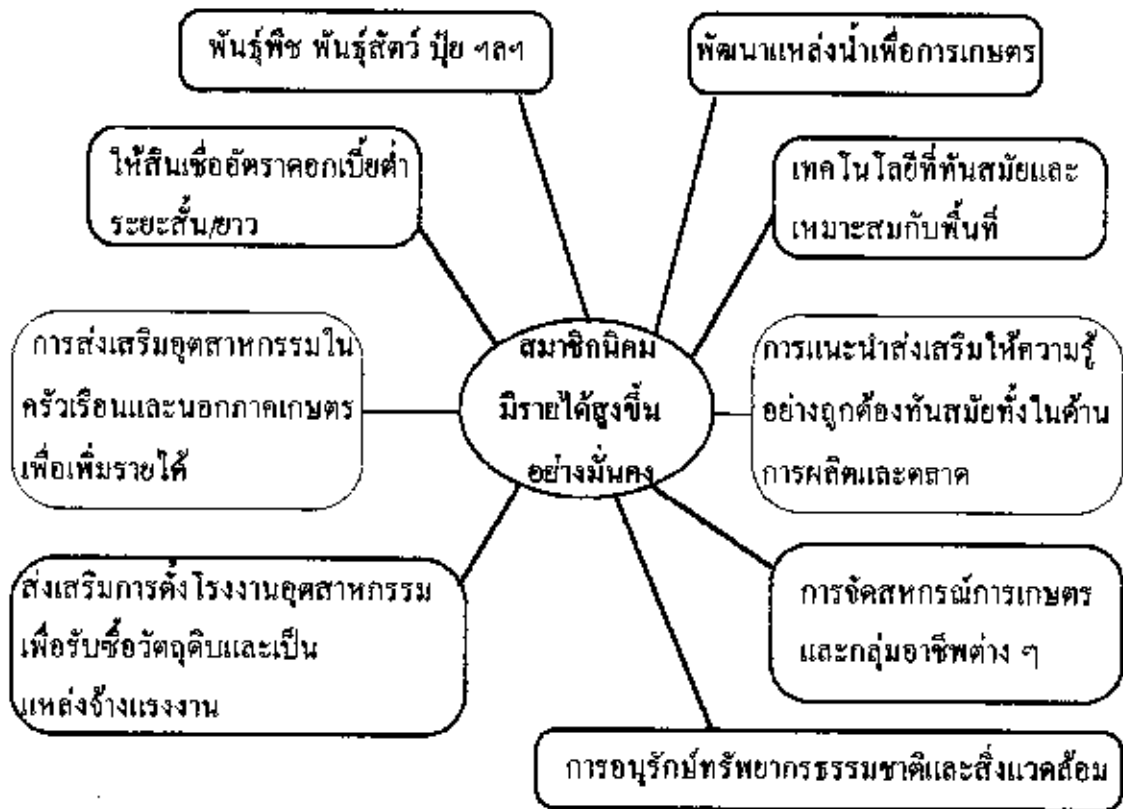
กรมประชาสัมพันธ์จะดำเนินการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองแห่งนั้นตามกฎหมาย โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศวันสิ้นสภาพในราชกิจจานุเบกษา จากนั้นจะส่งมอบให้ฝ่ายปกครองหรือจังหวัดที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ เป็นหน่วยการปกครองในรูปสุขาภิบาล เทศบาล กิ่งอำเภอหรืออำเภอต่อไป

รูปแบบการพัฒนานิคมสร้างตนเองในลักษณะสมบูรณ์หาย แสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

2.2.4.1 การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชน ได้แก่ การสร้างถนนเชื่อมติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านภายในนิคมฯ และถนนติดต่อกับชุมชนภายนอกเพื่อเพิ่มเส้นทางคมนาคมสำคัญผลผลิตไปจำหน่าย การจัดหาแหล่งน้ำบริโภคใช้สอย เช่น การขุดบ่อผิวดิน การขุดบ่อน้ำบาดาลและระบบประปาเพื่อให้มีน้ำใช้อย่างพอเพียงตลอดปี และจัดสร้างระบบชลประทานขนาดเล็กหรือการพัฒนาแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น อ่างเก็บน้ำฝายน้ำล้น สระน้ำ เพื่อเน้นการส่งเสริมให้สมาชิกนิคมสามารถประกอบอาชีพหลักได้ตลอดฤดูกาล นอกจากนี้ยังมีการขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่จัดสรรและจัดบริการสาธารณะอื่น ๆ เช่น โรงเรียน สถานีอนามัยตำบล สถานีตำรวจ ตลาด และย่านการค้าของชุมชนในเขตนิคมฯ

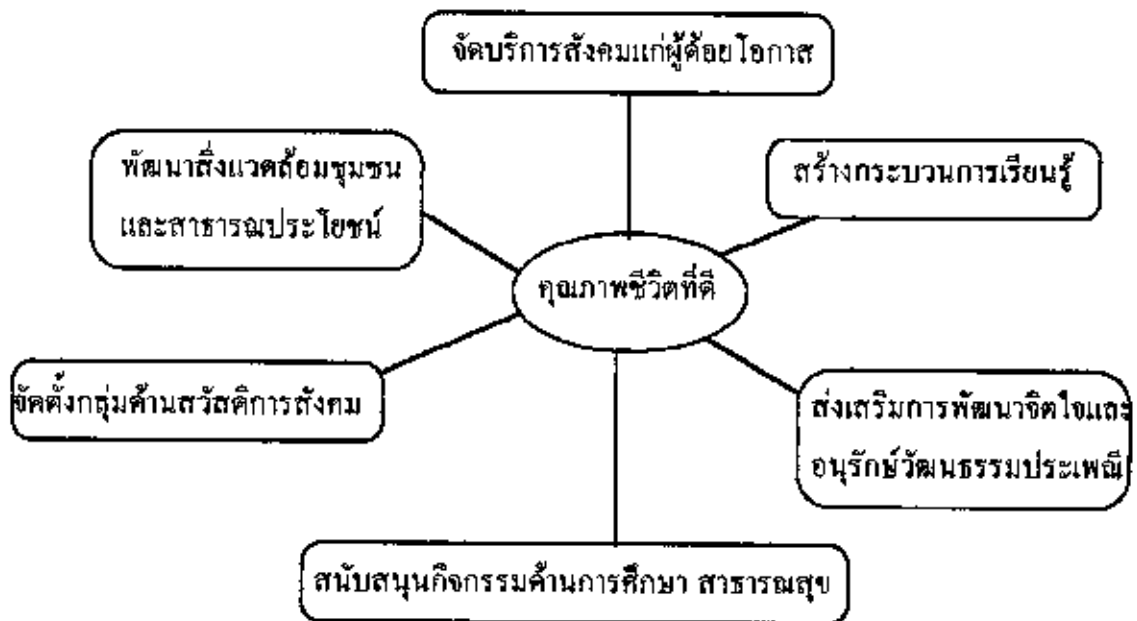
2.2.4.2 การพัฒนาอาชีพครบวงจร ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 5211 กำหนดให้สมาชิกนิคมต้องใช้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะเพื่อการเกษตร ดังนั้นกรมประชาสัมพันธ์จึงได้นำรูปแบบของการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมในลักษณะครบวงจร เพื่อให้สมาชิกนิคมมีรายได้สูงขึ้นอย่างมั่นคงจนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ดังภาพต่อไปนี้

การพัฒนาอาชีพดังกล่าวดำเนินการในหลายลักษณะ กล่าวคือ โครงการที่ใช้งบประมาณปกติ โครงการความช่วยเหลือจากต่างประเทศแบบให้เปล่า (Grant) และระบบเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากต่างประเทศ (Loan) โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น โครงการพัฒนาอর্থการให้หญ้าแฝก เป็นต้น โครงการร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ (Joint Venture) เช่น โครงการส่งเสริมการทำสวนยางในนิคมฯ ภาคตะวันออกเชียงใหม่ และโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม เป็นต้น

2.2.4.3 การพัฒนาสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต มุ่งให้ครอบครัวและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือได้รับการตอบสนองความต้องการตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับ ทั้งในด้านการศึกษา สาธารณสุข การพัฒนาจิตใจ และสิ่งแวดล้อม โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านเป็นเครื่องมือในการพัฒนา นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ เพิ่มศักยภาพสมาชิกนิคมให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในรูปกลุ่มระดับประชาชน เช่น ผู้นำชนบท ผู้นำเยาวชน ฯลฯ ทั้งนี้กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้ถูกทอดทิ้งทางสังคม (Social Exclusion) ต้องได้รับการดูแลจากครอบครัวและชุมชนเป็นพื้นฐาน ในภาพรวมของระบบการพัฒนาจะใช้องค์กรประชาชนเป็นกลไกหลักในการให้บริการสวัสดิการสังคมของรัฐไปสู่ชาวบ้านในระดับชุมชน เช่น คณะกรรมการส่งเสริมเขต คณะกรรมการหมู่บ้าน กลุ่มผู้นำชุมชน และศูนย์ส่งเสริมรักษาราชูประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตแสดงได้ดังนี้

2.2.4.4 การพัฒนาการเมืองการปกครอง ได้กำหนดรูปแบบการปกครองในนิคมสร้างตนเองโดยแบ่งพื้นที่เป็นเขต มีหัวหน้าเขตซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกนิคม และคณะกรรมการส่งเสริมเขตรับผิดชอบการปกครองในเขตพื้นที่ของตนเองภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนของเจ้าหน้าที่นิคม ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกนิคมได้เรียนรู้ระบบการปกครองตนเองตามแนวทางประชาธิปไตยและเน้นการวางรากฐานก่อนส่งมอบให้จังหวัดรับไปดำเนินงานในรูปของการปกครองท้องถิ่นต่อไป

2.2.4.5 การออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน ตามวัตถุประสงค์ของการจัดนิคมสร้างตนเอง นอกจากจะเน้นการจัดสรรที่ดินแก่ราษฎรแล้ว ยังจะต้องดำเนินการให้สมาชิกนิคมได้รับกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง และเป็นมรดกตกทอดไปยังลูกหลาน ซึ่งตามมาตราที่ 11 และ 12 ของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. 2511 ได้กำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ว่า “...เมื่อสมาชิกนิคมได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว และได้เป็นสมาชิกนิคมมาแล้ว เกินกว่า 5 ปี ทั้งได้ชำระเงินช่วยเหลือที่รัฐบาล ได้ลงไปชำระหนี้เกี่ยวกับกิจการของนิคมฯ ให้แก่ทางราชการเรียบร้อยแล้ว ให้ออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. 3) ให้แก่ผู้นั้น ซึ่งผู้ได้รับหนังสือแสดงการทำประโยชน์แล้วจะไปขอให้ออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนไปยังผู้อื่นไม่ได้ นอกจากการตกทอดโดยทางมรดก...”

8. ประวัติความเป็นมาของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา (กองนิคมสร้างตนเอง, 2538 : 1)

3.1 ประวัติการจัดตั้ง

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดที่ดิน เพื่อการครองชีพ พ.ศ.2485 โดยมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2497 และได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองแห่งนี้ เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2512 ในท้องที่หมู่ที่ 2, 3, 5, 6 และ 9 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา บริเวณที่ราบลุ่มรกร้างว่างเปล่าใช้ทำการเกษตรไม่ได้ผลทางราชการได้สงวนไว้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ชาวบ้านเรียกว่า “ทุ่งตาแปด” มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 32,500 ไร่

ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.2511 จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา พ.ศ.2511 ขึ้น ครอบคลุมพื้นที่นิคมฯ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

3.2 วัตถุประสงค์การจัดตั้ง

เพื่อนำที่ดินรกร้างว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์สงเคราะห์คนยากไร้ ให้ได้มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และเพื่อให้ราษฎรได้มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3.3 ที่ตั้งและอาณาเขต

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้จัดตั้งขึ้นในท้องที่หมู่ที่ 2, 3, 5, 6, 9 และ 13 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีอาณาเขตติดต่อดังนี้.-

ทิศเหนือ จดทางรถไฟสายใต้ตรงหลักกิโลเมตรที่ 1,000 หน้าสถานีรถไฟตาแปด
ไปทางทิศตะวันตกลงสู่แม่น้ำเทพา

ทิศใต้ จากถนนทางหลวงแผ่นดินเลขที่ 42 (นาทวี - โลกโพธิ์) จดแม่น้ำเทพา
ลึกเข้าไปตามแนวถนนครึ่งกิโลเมตร โดยตลอด

ทิศตะวันออก ตรงหลักกิโลเมตรที่ 69 มีคลองเคยเป็นเขตนิคมฯ ตรงกับเขต
แบ่งจังหวัดสงขลา กับจังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันตก ตรงหลักกิโลเมตรที่ 61,300 มีแม่น้ำเทพาเป็นเขต

ที่ทำการนิคมสร้างตนเองแห่งนี้ ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ริมถนนทางหลวงแผ่นดินเลขที่ 42 (สายนาทวี - โลกโพธิ์) กม.ที่ 65

3.4 สภาพพื้นที่ทั่วไป

ก. สภาพทางภูมิศาสตร์

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 70 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 101 องศาตะวันออก เป็นที่ราบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้ บริเวณลุ่มแม่น้ำเทพา ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มและราบสูงปนกัน

ลักษณะดิน เป็นดินทรายร่วน ในฤดูฝนจะชุ่มน้ำและอ่อนตัว ในฤดูแล้งหน้าดินจะแห้งแข็ง ไม่ชุ่มน้ำ มีสภาพเป็นกรด มี พี.เอช. 4.5 - 5.8

ความอุดมสมบูรณ์ของดิน เนื่องจากดินมีลักษณะดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ทำการเพาะปลูกไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

แหล่งน้ำธรรมชาติ มีแม่น้ำเทพาไหลผ่านเขตนิคมฯ

ข. สภาพภายใน

นิคมได้สร้างเส้นทางคมนาคมขึ้นทุก ๆ ตารางกิโลเมตร โดยยึดถือทางหลวงแผ่นดินเลขที่ 42 (สายนาทวี - โคกโพธิ์) เป็นแกนฯ ถนนทุกสายที่อยู่ในแนวที่ตั้งฉากกับทางหลวงแผ่นดินเป็นถนนสายเอกและสายโท ถนนที่ขนานกับทางหลวงแผ่นดินเป็นถนนสายซอย ถนนสายโท 1 และ 3 อยู่ทางซ้ายมือของถนนสายเอก ถนนสายโท 2, 4, 6, 8 และ 10 อยู่ทางด้านขวามือของถนนสายเอกตามลำดับ ถนนสายซอย 1 เริ่มจากที่ทำการนิคมฯ ขึ้นไปทางเหนือห่างกันซอยละ 1 กม. คือ ซอย 1 - 6 จำนวน 6 ซอย

3.5 สภาพดินฟ้าอากาศและปริมาณน้ำฝน

สภาพดินฟ้าอากาศในนิคมฯ คล้ายกับสภาพดินฟ้าอากาศทั่วไป ของชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของภาคใต้ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยระหว่างปี 2510 - 2525 สูงสุด 291 มม. ในเดือนพฤศจิกายน และต่ำสุด 34 มม. ในเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี 158 มม. อุณหภูมิสูงสุด 27 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน ต่ำสุด 18 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 24 องศาเซลเซียส

3.6 ที่ดิน

ที่ดินสงวนของนิคมฯ ทั้งสิ้น 32,500 ไร่

ขำแนกออกตามประเภทต่าง ๆ ดังนี้.-

1. เนื้อที่จัดสรรได้	14,784 ไร่
- จัดสรรไปแล้ว	14,784 ไร่
- ทำประโยชน์แล้ว	14,784 ไร่
- จะจัดสรรใ้ค้ีก	- ไร่

2. ที่ดิน ป่าสงวนสาธารณประโยชน์ ลำคลอง ภูเขา และอื่น ๆ 3,347 ไร่ 2 งาน

45 ตารางวา

3. เนื้อที่หมู่บ้านเดิม 14,368 - 1 - 55 ไร่

3.7 สมาชิกนิคมฯ

- สมาชิกนิคมฯ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่ อำเภอระโนด อำเภอสะทิงพระ จังหวัดสงขลา และอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มาก่อนที่จะอพยพมาอยู่ในนิคมฯ แห่งนี้

- สมาชิกนิคมฯ ในปัจจุบันมีจำนวน 582 ครอบครัว 4,351 คน

3.8 การปกครอง

นิคมฯ ได้แบ่งการปกครองภายในนิคมฯ ออกเป็นเขต ๆ มีทั้งหมด 14 เขต โดยแต่ละเขตมีหัวหน้าเขต 1 คน และผู้ช่วยหัวหน้าเขต 1 คน เป็นผู้สอดส่องดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกนิคมฯ และติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกนิคมฯ กับนิคมฯ นอกจากนั้นนิคมฯ ยังได้ส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานกิจการต่าง ๆ นอกนิคมฯ เพื่อนำมาช่วยปรับปรุงเขตของตนให้มีความกินดีอยู่ดี อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมส่วนรวม ตลอดจนประเทศชาติในที่สุด

บทที่ 8

วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาค้นคว้าพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทศบาล จังหวัดสงขลา ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานด้านการวางแผนผังแบ่งแปลงที่ดิน การจัดคนเข้าครอบครองทำกิน การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน การพัฒนาอาชีพ การพัฒนา สังคม การออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และความคิดเห็น ของสมาชิกต่อการถอนสภาพนิคม ได้กำหนดวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่นิคมฯ จำนวน 10 คน สมาชิก นิคมที่เป็นผู้นำของหมู่บ้าน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานทะเบียน 1 คน งานพัฒนาอาชีพ 1 คน งานบริหารงานทั่วไป 1 คน งานพัฒนาสังคม 1 คน และผู้ปกครองนิคม 1 คน

สำหรับสมาชิกนิคมฯ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเช่นเดียวกัน โดยดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสมาชิกต่อการถอนสภาพของนิคม ตลอดจนความต้องการด้าน ต่าง ๆ จากคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 5 คน 9 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 45 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองบางส่วน และนำ แบบสอบถามของกองนิคมสร้างตนเองมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลบางส่วน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนผังแบ่งแปลงที่ดิน และจัดคนเข้าครอบครอง รวมทั้งข้อมูลด้านการ ออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ได้นำแบบสอบถามของกองนิคมสร้างตนเองที่เกี่ยวกับการสำรวจข้อมูล และปัญหาการจัดที่ดินการออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) และกรณีพิพาทมาใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทะเบียนของนิคมฯ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ได้ปรับปรุงแบบสอบถามของกอนนิคมสร้างตนเอง ในการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนิคมสร้างตนเองปี 2538 มาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิคมฯ โดยสอบถามจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร และศึกษาจากรายงาน และเอกสารต่าง ๆ

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งเคหสถาน รายได้จากการประกอบอาชีพ การส่งเสริมอาชีพด้านต่าง ๆ นำแบบสำรวจข้อมูลการพัฒนาอาชีพของกอนนิคมสร้างตนเอง แบบ จปฐ. แบบ สสค. มาปรับปรุงแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาอาชีพของนิคมฯ

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาความพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทศบาล จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ติดต่อประสานงานกับนิคมสร้างตนเองเทศบาล จังหวัดสงขลา เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิคม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ศึกษาจากเอกสาร เกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกนิคมฯ จากข้อมูล กชช. 2ค. ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล สสค. ฯลฯ เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม 2540 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2540

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการวิเคราะห์ ตามวิธีการวิจัยทางสถิติ สถิติที่ใช้ได้แก่

ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของจำนวนใด} = \frac{\text{จำนวนนับ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาความพร้อมในการถอนสภาพของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้เสนอรายงานผลการวิจัย ดังนี้.-

1. การดำเนินงานด้านการจัดสรรที่ดินและการบรรจุสมาชิกของนิคมฯ
2. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของนิคมฯ
3. การพัฒนาอาชีพและรายได้ของนิคมฯ
4. การพัฒนาสังคมของนิคมฯ
5. ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการถอนสภาพนิคมฯ

1. การดำเนินงานด้านการจัดสรรที่ดินและการบรรจุสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

1.1 การจัดสรรที่ดินและการบรรจุสมาชิก

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งสิ้น 32,500 ไร่ พื้นที่จัดสรรได้ 20,966 ไร่ หรือร้อยละ 64.51 ของพื้นที่ทั้งหมด นิคมฯ ได้ดำเนินการจัดสรรแล้วทั้งหมด 20,966 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 100 (กรมประชาสงเคราะห์, 2538 : 2)

จากการศึกษาการบรรจุสมาชิกในผังจัดสรร พบว่า นิคมฯ ได้บรรจุสมาชิกนิคมครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ บรรจุได้ 584 ครัวเรือน พื้นที่ 14,260 ไร่ 665 แปลง คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนในหมู่บ้านราษฎรเดิม นิคมฯ บรรจุสมาชิกได้ 526 ครัวเรือน พื้นที่ 6,938 ไร่ 910 แปลง ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เหลือราษฎรที่ยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นสมาชิกจำนวน 47 ครัวเรือน พื้นที่ 350 ไร่ 64 แปลง ราษฎรทั้ง 47 ครัวเรือน ได้มายื่นหลักฐานสมัครเป็นสมาชิกเรียบร้อยแล้ว นิคมฯ กำลังดำเนินการติดต่อประสานงานคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิก ในการกำหนดวันพิจารณาคัดเลือกสมาชิก (ตาราง 1)

ตาราง 1 การบรรจุสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ประเภทสมาชิก	เป้าหมายการจัดสรร			ผลการดำเนินงาน		
	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	จำนวน แปลง	จำนวน ครัวเรือน	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	จำนวน แปลง
ฝั่งจัดสรร	584	14,260	665	584	14,260	665
หมู่บ้านราษฎรเดิม	573	7,288	974	526	6,938	910
รวม	1,157	21,548	1,639	1,110	21,199	1,575

1.2 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมฯ

จากการศึกษาระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมฯ นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการคัดเลือกสมาชิกได้อนุมัติเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ พบว่า ราษฎรได้เป็นสมาชิกระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปี - 1 ปี 11 เดือน จำนวน 220 ครัวเรือน พื้นที่ 3,355 ไร่ 288 แปลง และเป็นสมาชิกนิคมฯ ระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 890 ครัวเรือน พื้นที่ 19,391 ไร่ 1,499 แปลง (ตาราง 2)

ตาราง 2 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมฯ นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการคัดเลือกสมาชิกได้อนุมัติเข้าเป็นสมาชิกนิคม

ระยะเวลา	จำนวนครัวเรือน	จำนวนพื้นที่	จำนวนแปลง
ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี	-	-	-
ระยะเวลาตั้งแต่ 1 ปี - 1 ปี 11 เดือน	220	3,355	288
ระยะเวลาตั้งแต่ 2 ปี - 2 ปี 11 เดือน	-	-	-
ระยะเวลาตั้งแต่ 3 ปี - 3 ปี 11 เดือน	-	-	-
ระยะเวลาตั้งแต่ 4 ปี - 4 ปี 11 เดือน	-	-	-
ระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	890	19,391	1,499
รวม	1,110	22,746	1,787

1.3 การออกเอกสารสิทธิ์

จากการศึกษาการออกเอกสารสิทธิ์ ให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา พบว่า นิคมฯ ได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์ น.ค.3 ให้แก่สมาชิกแล้ว 707 ครัวเรือน พื้นที่ 14,404 ไร่ 871 แปลง เป็นสมาชิกผังจัดสรร 532 ครัวเรือน น.ค.1 จำนวน 53 ครอบครั้ว พื้นที่ 1,559 ไร่ 66 แปลง และยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ประเภทใดเลย แต่ได้รับการบรรจุเป็นสมาชิกแล้ว 350 ครัวเรือน พื้นที่ 5,235 ไร่ 636 แปลง (ตาราง 3)

ตาราง 3 การออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่สมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ประเภทเอกสารสิทธิ์	จำนวนครัวเรือน	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนแปลง
น.ค.1	53	1,559	66
ไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์	350	5,235	636
น.ค.3	707	14,404	871
รวม	1,110	21,198	1,573

สำหรับปัญหาในเรื่องวงรอบแนวเขตนิคม จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พบว่า ไม่มีปัญหาในเรื่องวงรอบแนวเขต เพราะในอาณาเขตแต่ละค้ำนของนิคม มีอาณาเขตที่ติดต่อกัน นอน แต่เจ้าหน้าที่ก็ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ในปัจจุบันไม่ทราบว่าหลักแบ่งแนวเขตจะถูกเคลื่อนย้ายหรือไม่ โดยเฉพาะค้ำนทิศเหนือที่ติดต่อกับทางรถไฟ และทางทิศใต้ที่ติดต่อกับถนนทางหลวงแผ่นดินเลขที่ 42 สิกเข้าไปตามแนวถนนครึ่งกิโลเมตร

1.4 ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ของสมาชิกนิคม ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมเกิน 5 ปี แต่นิคมฯ ยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ให้

จากการศึกษาปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ในกรณีที่ราษฎรได้รับการบรรจุเข้าเป็นสมาชิกนิคมมาเป็นระยะเวลาเกิน 5 ปี แต่นิคมฯ ยังไม่สามารที่จะออก น.ค.3 ให้ได้ เป็นเพราะว่าสมาชิกนิคมไม่ได้ยื่นคำร้อง น.ค.2 จำนวน 200 ครัวเรือน พื้นที่ 7,766 ไร่ 507 แปลง นิคมฯ ได้แก้ปัญหาดังกล่าวโดยทำการประชุมชี้แจงให้ราษฎรได้ทราบ พร้อมทั้งได้ทำหนังสือแจ้งไปยังเจ้าตัวให้ทราบแล้ว และมีสมาชิกนิคม 61 ครัวเรือน พื้นที่ 2,028 ไร่ 97 แปลง ไม่มีแผนที่รูปแปลงที่ดินสำหรับออก น.ค.3 นิคมฯ ได้ทำหนังสือขอสนับสนุนช่างรังวัดจากกรมประศาสน์กระทรวงเมื่อปีงบประมาณ 2539 แต่ไม่ได้รับการอนุมัติจากกรมประศาสน์กระทรวง และในปีงบประมาณ 2540 ได้รับการอนุมัติจากกรมประศาสน์กระทรวง ให้ช่าง

รังวัดมาทำการสำรวจรังวัด จำนวน 38 คร้วเรือน แต่ขณะนี้ยังไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด (วันที่ 25 เมษายน 2540) (ตาราง 4)

ตาราง 4 ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ของสมาชิกนิกมฯ ที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิกมเกิน 5 ปี แต่นิกมฯ ยังไม่ได้ออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ให้

ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์	จำนวนครัวเรือน	จำนวนพื้นที่	จำนวนแปลง
- มีแผนที่รูปแปลงที่ดินแล้ว (ทำโดยเจ้าหน้าที่ช่างของกรม) น.ค.2	200	4,766	507
- ไม่มีแผนที่รูปแปลงที่ดิน สำหรับออกเอกสารสิทธิ์ น.ค.3	61	2,028	97
รวม	261	6,794	604

2. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของนิคมสร้างตนเองมทพฯ จังหวัดสงขลา

2.1 เส้นทางคมนาคม

การพัฒนาเส้นทางคมนาคม นิคมสร้างตนเองมทพฯ จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาเส้นทางคมนาคมประเภทต่าง ๆ ดังนี้.- (ตาราง 5)

2.1.1 ถนนลาดยาง นิกมฯ ได้ตั้งเป้าหมายในการก่อสร้างไว้ 42.25 กิโลเมตร ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้ว 11.35 กิโลเมตร โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ ส่วนถนนที่เหลือ 30.90 กิโลเมตร นิกมฯ ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี 2544

2.1.2 ถนนตุงรัง นิกมได้ตั้งเป้าหมายในการก่อสร้างไว้ 44.825 กิโลเมตร โดยได้รับงบประมาณจากกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งได้ดำเนินการก่อสร้างแล้ว 31.575 กิโลเมตร และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทดำเนินการก่อสร้าง 13.25 กิโลเมตร และในปีงบประมาณ 2541 กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการลาดยาง 7 กิโลเมตร

2.1.3 ถนนหนูนดิน นิกมฯ ได้ตั้งเป้าหมายก่อสร้างไว้ 1.950 กิโลเมตร ยังไม่ได้ดำเนินการก่อสร้างและไม่ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการแต่อย่างใด

2.1.4 สะพาน นิคมฯ ได้ตั้งเป้าหมายในการก่อสร้างไว้ 3 แห่ง ดำเนินการก่อสร้างโดยงบประมาณของกรมประมงสงเคราะห์ 2 แห่ง และก่อสร้างโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท 1 แห่ง

2.1.5 อุโมงค์สี่เหลี่ยม นิคมฯ ได้ตั้งเป้าหมายก่อสร้างไว้ 5 แห่ง ดำเนินการก่อสร้างโดยงบประมาณของกรมประมงสงเคราะห์ 2 แห่ง เหลืออีก 2 แห่ง ได้ตั้งแผนงานที่จะดำเนินการก่อสร้างในปี 2541 อีก 1 แห่ง ดำเนินการก่อสร้างโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

ตาราง 5 การพัฒนาเส้นทางคมนาคมในนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

การพัฒนาเส้นทางคมนาคม	เป้าหมาย (กม.)	ผลการดำเนินงาน (กม.)		ยังไม่ได้ดำเนินการ (กม.)
		กรมประมง สงเคราะห์	หน่วยงาน อื่น ๆ	
ถนนลาดยาง	42.250	11.350	-	30.90
ถนนลูกรัง	44.825	31.575	13.250	-
ถนนพูนดิน	1.950	-	-	-
สะพาน	3 แห่ง	2	1	-
อุโมงค์สี่เหลี่ยม	5 แห่ง	2	1	-

2.2 การพัฒนาแหล่งน้ำ

2.2.1 การพัฒนาแหล่งน้ำบริโภคใช้สอย (ตาราง 6)

การพัฒนาแหล่งน้ำบริโภคใช้สอย นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ตั้งเป้าหมายในการก่อสร้างบ่อน้ำดื่มไว้ 96 แห่ง ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วทั้ง 96 บ่อ

ประปาหมู่บ้าน นิคมฯ ได้ตั้งเป้าหมายในการก่อสร้าง 5 แห่ง ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมประมงสงเคราะห์ ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้ว 3 บ่อ ดำเนินการก่อสร้างโดยกรมทรัพยากรธรณีวิทยา 1 บ่อ เหลือ 1 บ่อ ได้กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการก่อสร้างในปีงบประมาณ 2541

บ่อบาดาล นิคมฯ ได้ตั้งเป้าหมายในการดำเนินการก่อสร้างไว้ 8 บ่อ ได้รับงบประมาณสนับสนุนให้ก่อสร้างจากสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จังหวัดสงขลา ทั้ง 8 บ่อ

ตาราง 6 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบริโภคใช้สอย

การพัฒนาแหล่งน้ำบริโภคใช้สอย	เป้าหมาย (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน		ยังไม่ได้ดำเนินการ
		กรมประชา สงเคราะห์	หน่วยงาน อื่น ๆ	
บ่อน้ำตื้น	96	96	-	-
ระบบประปาหมู่บ้าน	5	3	1	1
ข่อยบาดาล	8	-	8	-

2.3 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้กำหนดเป้าหมายที่จะดำเนินการสร้างฝายไว้ 4 แห่ง ดำเนินการก่อสร้างโดยงบประมาณจากกรมประชาสงเคราะห์แล้ว 3 แห่ง เหลืออีก 1 แห่ง กำหนดแผนงานที่จะดำเนินการในปี 2540

ส่วนสระน้ำ นิคมฯ ได้ตั้งเป้าหมายในการดำเนินการก่อสร้างได้ 7 แห่ง ดำเนินการก่อสร้าง โดยงบประมาณจากกรมประชาสงเคราะห์แล้ว 6 แห่ง เหลืออีก 1 แห่ง จะดำเนินการก่อสร้างในปี 2540 (ตาราง 7)

ตาราง 7 การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	เป้าหมาย (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน		ยังไม่ได้ดำเนินการ
		กรมประชา สงเคราะห์	หน่วยงาน อื่น ๆ	
ฝาย	4	3	-	1
สระน้ำ	7	6	-	1

2.4 การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานอื่น ๆ

การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านอื่น ๆ นั้น ในนิคมฯ มีโรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีการเรียนการสอนตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 แห่ง ด้านสาธารณสุขมีสถานีอนามัย 1 แห่ง ด้านศาสนามีวัดและมัสยิดรวม 12 แห่ง (ตาราง 8)

ตาราง 8 การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านอื่น ๆ

ประเภทของสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ผลการดำเนินงาน
โรงเรียน	5 แห่ง
สถานีอนามัย	1 แห่ง
วัด / มัสยิด	12 แห่ง
ตลาดย่านการค้า	1 แห่ง
ตลาดกลางหมู่บ้าน	12 แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	4 แห่ง
หอกระจายข่าว	6 แห่ง
ศาลาอเนกประสงค์	9 แห่ง
สหกรณ์การเกษตร	1 แห่ง

2.5 การเปรียบเทียบ ระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของหมู่บ้าน ในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษา การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของหมู่บ้าน ในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 9 หมู่บ้าน กับหมู่บ้านใกล้เคียง จำนวน 4 หมู่บ้าน ในเขตตำบลเดียวกัน ผลการศึกษามีดังนี้.-

การพัฒนาถนนในเขตนิคมทั้ง 9 หมู่บ้านสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียงพบว่า ในเขตนิคมฯ มีระดับการพัฒนาของถนนสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง

การพัฒนาแหล่งน้ำดื่ม ในเขตนิคมทั้ง 9 หมู่บ้าน สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้งหมด เช่นเดียวกับท้องถิ่นใกล้เคียง

การพัฒนาแหล่งน้ำใช้ในเขตนิคมทั้ง 9 หมู่บ้าน สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้งหมด เช่นเดียวกับท้องถิ่นใกล้เคียง

การพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเกษตรในเขตนิคมทั้ง 9 หมู่บ้าน มีระดับการพัฒนาเท่ากับ เกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีระดับการพัฒนาทำนบกั้นน้ำของประเทศ ร้อยละ 100 ส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงมีระดับการพัฒนาเท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ 75 ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ ร้อยละ 25

ส่วนการพัฒนาในเรื่องไฟฟ้าในเขตนิคมทั้ง 9 หมู่บ้าน มีระดับการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้งหมด เช่นเดียวกับท้องถิ่นใกล้เคียง (ตาราง 9)

ตาราง 9 การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของหมู่บ้านในเขตนิคมสร้างตนเองเทพาจังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง

ประเภท	เขตนิคมฯ (%)			ท้องถิ่นใกล้เคียง (%)		
	1	2	3	1	2	3
ถนน	-	-	9 (100.00)	-	1 (25.00)	3 (75.00)
แหล่งน้ำดื่ม	-	-	9 (100.00)	-	-	4 (100.00)
แหล่งน้ำใช้	-	-	9 (100.00)	-	-	4 (100.00)
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	-	9 (100.00)	-	1 (25.00)	3 (75.00)	-
ไฟฟ้า	-	-	9 (100.00)	-	-	9 (100.00)

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2ก. ปี 2539

หมายเหตุ : 1 = ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ
2 = เท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ
3 = สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ

2.6 การเปรียบเทียบสภาพความคงทนของบ้านในเขตนิคม กับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาข้อมูล จปฐ. ปี 2539 ในการจัดตั้งเลหสถานของสมาชิก พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.30 บ้านมีสภาพคงทน หลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสี และร้อยละ 6.70 มีสภาพบ้านที่หลังคามุงด้วยจาก หรือมุงด้วยวัสดุอื่น ๆ เมื่อทำการเปรียบเทียบสภาพความคงทนของบ้านสมาชิกในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า มีสภาพบ้านที่มีหลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสีใกล้เคียงกัน (ตาราง 10)

ตาราง 10 การเปรียบเทียบสภาพความคงทนของบ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง

สภาพความคงทนของบ้าน	เขตนิคมฯ		ท้องถิ่นใกล้เคียง	
	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ
หลังคามุงกระเบื้อง/สังกะสี	1,582	93.30	617	91.50
หลังคามุงจาก/อื่น ๆ	113	6.70	57	8.50
รวม	1,695	100.00	674	100.00

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. ปี 2539

8. การพัฒนาอาชีพและรายได้

3.1 การส่งเสริมการปลูกพืชประเภทต่าง ๆ

จากการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการปลูกพืชประเภทต่าง ๆ ของนิคมสร้างตนเอง เทพา จังหวัดสงขลา ปี 2539 พบว่า นิคมได้ส่งเสริมให้สมาชิกนิคมปลูกยางพาราเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ 19,397 ไร่ คิดเป็นมูลค่า 29.10 ล้านบาท รองลงมา สมาชิกได้ทำการปลูกข้าว พื้นที่ 5,000 ไร่ คิดเป็นมูลค่า 18.0 ล้านบาท ปลูกพืชผักสวนครัว พื้นที่ 703 ไร่ คิดเป็นมูลค่า 2.40 ล้านบาท และปลูกไม้ผล พื้นที่ 532 ไร่ คิดเป็นมูลค่า 1.93 ล้านบาท (ตาราง 11)

ตาราง 11 การส่งเสริมการปลูกพืชประเภทต่าง ๆ ในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ประเภทการผลิต	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	คิดเป็นมูลค่า (ล้านบาท)
ข้าว	5,000	18.0
ยางพารา	19,397	29.10
ไม้ผล	532	1.93
พืชผักสวนครัว	703	2.40
รวม	25,632	51.43

3.2 การส่งเสริมสมาชิกนิคมเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ

จากการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริม ให้สมาชิกนิคมเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ พบว่า สมาชิก 1,118 ครัวเรือน เลี้ยงไก่ จำนวน 200,000 ตัว คิดเป็นมูลค่า 6,000,000 บาท สมาชิกเลี้ยง ไก่ 735 ครัวเรือน จำนวน 3,142 ตัว คิดเป็นมูลค่า 12,568,000 บาท เลี้ยงเป็ด 50 ครัวเรือน จำนวน 2,500 ตัว คิดเป็นมูลค่า 125,000 บาท และเลี้ยงสุกร 21 ครัวเรือน จำนวน 400 ตัว คิดเป็นมูลค่า 800,000 บาท (ตาราง 12)

ตาราง 12 ผลการส่งเสริมอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ประเภทของสัตว์ที่ส่งเสริม	จำนวนครัวเรือน	ปริมาณ (ตัว)	มูลค่า (บาท)
โค	735	3,142	12,568,000.-
สุกร	21	400	800,000.-
ไก่	1,118	200,000	6,000,000.-
เป็ด	50	2,500	125,000.-

3.3 การเปรียบเทียบรายได้ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาข้อมูล จปฐ. ปี 2539 ในเรื่องรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 54.90 สมาชิกนิคมมีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท/คน/ปี และร้อยละ 45.10 สมาชิกนิคมมีรายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท/คน/ปี เมื่อทำการเปรียบเทียบรายได้ของสมาชิกนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีรายได้ที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. มากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง (ตาราง 13)

ตาราง 13 การเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา กับท้องถิ่นใกล้เคียง

รายได้เฉลี่ย	เขตนิคม (ครัวเรือน)	ท้องถิ่นใกล้เคียง (ครัวเรือน)
มากกว่าเท่ากับ 15,000 บาท/คน/ปี	925 (45.10)	252 (37.40)
น้อยกว่า 15,000 บาท/คน/ปี	1,126 (54.90)	422 (62.60)

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. ปี 2539

4. การพัฒนาสังคม

เพื่อให้สมาชิกนิคมมีระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) สมาชิกนิคมได้รับบริการสวัสดิการสังคมครอบคลุมทุกด้าน และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ เอกชน องค์กรธุรกิจ นักวิชาการและสมาชิกนิคม ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อร่วมแก้ไขปัญหาท้องถิ่นบนพื้นฐานของการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จึงได้ดำเนินการพัฒนาสมาชิกนิคมด้านต่าง ๆ ดังนี้-

4.1 การพัฒนาผู้นำ

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา แบ่งเป็น 9 หมู่บ้าน 20 เขต มีคณะกรรมการส่งเสริมเขตจำนวน 100 คน ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรคณะกรรมการส่งเสริมเขตจากศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา จำนวน 85 คน นอกจากนี้มีผู้นำของหมู่บ้านที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำชนบท จำนวน 32 คน ผ่านการฝึกอบรมที่ศูนย์พัฒนาภาคใต้ จังหวัดสงขลา สถาบันการฝึกอบรมอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และอบรมที่รัฐบุรุษ จังหวัดปทุมธานี ทั้งคณะกรรมการส่งเสริมเขตและผู้นำชนบทเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประสานงานระหว่างภาครัฐ เอกชน และสมาชิกนิคมในการนำประโยชน์มาสู่ชุมชน เป็นผู้นำในการพัฒนากิจกรรมด้านต่าง ๆ ตลอดจนการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกให้ยึดถือและปฏิบัติตาม (ตาราง 14)

ตาราง 14 การพัฒนาผู้นำ

การพัฒนาผู้นำ	จำนวน (คน)	ผ่านการฝึกอบรม (คน)
ผู้นำชุมชน	32	32
คณะกรรมการส่งเสริมเขต	100	85

4.2 การพัฒนาเยาวชน

กลุ่มบุคคลเป้าหมายที่สำคัญกลุ่มหนึ่งในกระบวนการพัฒนา คือ เยาวชน อายุระหว่าง 15 - 25 ปี สำเร็จการศึกษาภาคบังคับแล้วไม่ได้ศึกษาต่อ ประกอบอาชีพอยู่กับบิดา มารดา เยาวชนเหล่านี้มีพลังความคิด ความหวังและความกล้า ตลอดจนเป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบชุมชนและประเทศชาติสืบไป นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จึงได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนขึ้น จำนวน 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเยาวชนบ้านนิคม จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2535 มีสมาชิกจำนวน 20 คน กิจกรรมของกลุ่ม ที่ดำเนินการได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาสาธารณสุขภายในหมู่บ้าน กิจกรรมด้านการศึกษา

2. กลุ่มเยาวชนบ้านพุทธนิมิต จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2537 มีสมาชิกจำนวน 20 คน กิจกรรมของกลุ่ม ที่ดำเนินการได้แก่ การรวมกลุ่มปลูกพืชผักสวนครัว กิจกรรมการพัฒนาสาธารณสุขภายในหมู่บ้าน

3. กลุ่มเยาวชนบ้านทุ่งโคน จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2538 มีสมาชิกจำนวน 15 คน กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสิ่งสาธารณสุขภายในหมู่บ้าน การปลูกพืชผักสวนครัว (ตาราง 15)

กลุ่มเยาวชนทั้ง 3 กลุ่ม ได้รับการสนับสนุน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเทพา สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเทพา

ตาราง 15 การพัฒนาเยาวชน

ชื่อกลุ่มเยาวชน	ปีที่จัดตั้ง	กิจกรรมหลัก	จำนวนสมาชิก (คน)
กลุ่มเยาวชนบ้านนิคม	2535	การศึกษา	20
กลุ่มเยาวชนบ้านพุทธนิมิต	2537	การปลูกพืชผักสวนครัว	20
กลุ่มเยาวชนบ้านทุ่งโคน	2538	การปลูกพืชผักสวนครัว	15

Q 11.05.6

เลขเรียกหนังสือ.....	WT 110
เลขทะเบียน.....	1091.0.1
วันที่.....	569
วันที่.....	24 ต.ค. 2543

4.3 การพัฒนาเด็ก

นิคมฯ ได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กในนิคมที่มีอายุ 3 - 6 ปี ได้รับการเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และแบ่งเบาภาระการอบรมเลี้ยงดูแก่บิดามารดา ผู้ปกครอง ให้ใช้เวลาประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ท้องถิ่นช่วยตนเอง และร่วมมือกันพัฒนาเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา มีจำนวน 3 ศูนย์ คือ (ตาราง 16)

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 3 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีเด็กอายุ 3 - 6 ปี อยู่ในอุปการะ 40 คน ผู้ดูแลเด็ก 2 คน ได้รับเงินค่าตอบแทนจากกรมประชาสงเคราะห์ อัตราเดือนละ 3,000 บาท มีคณะกรรมการศูนย์ 7 คน

2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 9 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีเด็กอายุ 3 - 6 ปี อยู่ในอุปการะ 39 คน ผู้ดูแลเด็ก 2 คน ได้รับเงินค่าตอบแทนจากกรมประชาสงเคราะห์ อัตราเดือนละ 3,000 บาท มีคณะกรรมการศูนย์ 7 คน

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 11 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีเด็กอายุ 3 - 6 ปี อยู่ในอุปการะ 43 คน ผู้ดูแลเด็ก 3 คน ได้รับเงินค่าตอบแทนจากกรมพัฒนาชุมชน อัตราเดือนละ 3,000 บาท มีคณะกรรมการศูนย์ 7 คน

ตาราง 16 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ชื่อศูนย์	จำนวนเด็กในอุปการะ	จำนวนผู้ดูแลเด็ก	จำนวนคณะกรรมการศูนย์
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 3	40	2	7
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 9	39	2	7
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ที่ 11	43	3	7

4.4 การพัฒนาสตรี

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของสตรีว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุรุษ จึงได้สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มสตรีขึ้นในนิคม จำนวน 10 กลุ่ม เพื่อให้สตรีได้มีความรู้ ความสามารถ และเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ วางแผน และรับผิดชอบในการพัฒนาสังคม พอสรุปได้ดังนี้.- (ตาราง 17)

1. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 2 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 มีสมาชิก 15 คน ขณะนี้ยังไม่มีเงินกองทุน ของกลุ่ม กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ การสนับสนุนอาหารกลางวัน แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียน การรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืช
2. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 3 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 มีสมาชิก 15 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ภายในหมู่บ้าน การรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักสวนครัว
3. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 5 จัดตั้งเมื่อปี 2539 มีสมาชิก 20 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การร่วมพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ภายในหมู่บ้าน การสนับสนุนโครงการอาหาร กลางวันแก่เด็กในโรงเรียน
4. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 6 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2537 มีสมาชิก 20 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ภายในหมู่บ้าน
5. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 8 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 มีสมาชิก 20 ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กในโรงเรียน การพัฒนาสาธารณสุข ประโยชน์ต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน
6. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 9 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2530 มีสมาชิก 25 คน มีเงินกองทุน 3,000 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักสวนครัว ร้านค้าสวัสดิการ การพัฒนาสิ่ง สาธารณประโยชน์ภายในหมู่บ้าน
7. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 11 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 มีสมาชิก 25 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การให้การสนับสนุนอาหารกลางวันแก่เด็กในโรงเรียน การพัฒนาสาธารณสุข ประโยชน์ต่าง ๆ
8. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 12 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2535 มีสมาชิก 15 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็กในโรงเรียน การพัฒนาสาธารณสุข ประโยชน์ต่าง ๆ
9. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 13 จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2537 มีสมาชิก 32 คน มีเงินกองทุน 1,500 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ต่าง ๆ การสนับสนุนอาหารกลางวัน ให้แก่เด็กในโรงเรียน จัดให้มีกลุ่มออมทรัพย์ของสตรี
10. กลุ่มสตรีหมู่ที่ 13 จัดตั้งเมื่อปี 2540 มีสมาชิก 15 คน ไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ ดำเนินการ ได้แก่ การพัฒนาสาธารณสุขประโยชน์ต่าง ๆ การสนับสนุนอาหารกลางวันให้แก่เด็ก

ตาราง 17 การพัฒนาสตรีในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ชื่อกลุ่ม	จำนวนสมาชิก	จำนวนเงินกองทุน (บาท)	ปีที่จัดตั้ง
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 2	15	-	2535
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 3	15	-	2535
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 5	20	-	2539
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 6	20	-	2537
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 8	20	-	2535
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 9	25	3,000	2530
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 11	25	-	2535
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 12	15	-	2535
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 13	32	1,500	2537
กลุ่มสตรีหมู่ที่ 14	15	-	2540

4.5 การจัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน

เพื่อเป็นการกระจายบริการงานสวัสดิการสังคมทั้งภาครัฐ และเอกชน ไปสู่สมาชิกนิคมในหมู่บ้าน ด้วยความรวดเร็ว และส่งเสริมให้สมาชิกนิคมเกิดความรู้ แนวคิดในการจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จึงได้จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากเดือดร้อนในหมู่บ้านเป็นเบื้องต้น ท้นต่อเหตุการณ์และเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานด้านสวัสดิการสังคม รวมถึงเป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกนิคม นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ส่งเสริมและพัฒนางานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ดังนี้.-

1. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บ้านสายโท 6 (โลกแพะ) หมู่ที่ 13 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2536 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 25,770 บาท กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ สืบรวจข้อมูลผู้คือยโอกาส จัดให้มีการประชุมสมาชิกเป็นประจำทุกเดือน แจกผ้าห่มอาหารกระป๋องแก่สมาชิกที่ขาดทุน

2. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 14 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อปี 2539 ไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ ปัจจุบันยังไม่มีเงินกองทุน กิจกรรมที่ได้ดำเนินการแล้ว ได้แก่ การสำรวจข้อมูลผู้ด้อยโอกาส ส่งสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพช่างก่อสร้าง จากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ตอนล่าง จังหวัดสงขลา จำนวน 25 คน การช่วยเหลือผู้สูงอายุ

3. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บ้านทุ่งโค่น หมู่ที่ 5 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,520 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 13,500 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำทะเบียนข้อมูลผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ การสงเคราะห์ช่วยเหลือคนชรา การช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบวาทภัย

4. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน บ้านนาจวก หมู่ที่ 2 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 12,600 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การจัดทำข้อมูลผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ การสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อย การสงเคราะห์ช่วยเหลือคนชรา การสงเคราะห์ช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบอุทกภัย

5. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านนิคม ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุน 15,000 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูล การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาส การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ การสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ จัดให้มีการหาเงินสมทบเงินกองทุน

6. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 8 บ้านหนองสาหร่าย ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 12,500 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูล การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาส การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ การสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัวผู้มีรายได้น้อย

7. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านตลิ่งสูง ตำบลท่าม่วง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 12,500 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูล การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ การสงเคราะห์ช่วยเหลือครอบครัวผู้มีรายได้น้อย การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ

8. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 12 บ้านคันจำปะคะ ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 13,000 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูล การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ การจัดหาเงินสมทบเงินกองทุน การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กนักเรียนยากจน จำนวน 3 คน

9. ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 11 บ้านโศกกอ ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา จัดตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2537 ได้รับเงินสนับสนุนจากกรมประชาสงเคราะห์ 12,500 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนทั้งสิ้น 12,500 บาท กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูล การจัดทำทะเบียนผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ นิคมฯ ยังได้มีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันเด็กทั้งในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 9 แห่งด้วยกัน เด็กได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 1,533 คน และมีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการดังกล่าว ได้แก่ สำนักงานประถมศึกษา สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเทพา (ตาราง 18)

ตาราง 18 การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน

สถานที่ดำเนินงาน	จำนวนเด็กที่ได้รับประโยชน์ (คน)	หน่วยงานสนับสนุน (นอกจากนิคมฯ)
โรงเรียนนิคมชุมชน 1	707	สำนักงานประถมศึกษา
โรงเรียนนิคม 2	201	สำนักงานประถมศึกษา
โรงเรียนนิคม 3	153	สำนักงานประถมศึกษา
โรงเรียนบ้าน โศกกอ	127	สำนักงานประถมศึกษา
โรงเรียนนิคม 4	97	สำนักงานประถมศึกษา
โรงเรียนบ้านหนองสาหร่าย	126	สำนักงานประถมศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ 3	40	พัฒนาชุมชน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ 9	39	พัฒนาชุมชน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่ 11	43	พัฒนาชุมชน

4.6 การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาโดยภาพรวม ของหมู่บ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาข้อมูล กชช. 2ค. ปี 2539 ในเรื่องระดับการพัฒนาหมู่บ้านในเขตนิคม พบว่า ในเขตนิคมมีระดับการพัฒนาที่เท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ 7 หมู่บ้าน สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ 2 หมู่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีระดับการพัฒนาหมู่บ้านสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง และเมื่อศึกษาตัวชี้วัดของ จปฐ. ทั้ง 37 ตัวชี้วัด พบว่า ทั้งในเขตนิคมและท้องถิ่นใกล้เคียงมีระดับการพัฒนาที่ตัวชี้วัดผ่านเกณฑ์ จปฐ. 19 ตัวชี้วัดเท่ากัน (ตาราง 19)

ตาราง 19 การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาโดยภาพรวมของหมู่บ้านในเขตนิคมฯ กับท้องถิ่นใกล้เคียง

ระดับการพัฒนาของหมู่บ้าน	เขตนิคม	ท้องถิ่นใกล้เคียง
กชช. 2ค.		
- ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ	-	-
- เท่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ	7 (77.80)	4 (100.00)
- สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ	2 (22.20)	-
จปฐ.		
- ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์	19 ตัว (51.40)	19 ตัว (51.40)
- ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์	18 ตัว (48.60)	18 ตัว (48.60)

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2ค. ปี 2539
ข้อมูล จปฐ. ปี 2539

4.7 การเปรียบเทียบการพัฒนาศึกษาของสมาชิกนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาข้อมูล จปฐ. ปี 2539 ในการพัฒนาศึกษาของสมาชิกนิคม พบว่า เด็กที่มีอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ร้อยละ 99.60 ได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 88.00 เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับได้รับการศึกษาต่อ และเด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับไม่ได้รับการศึกษาต่อแต่ได้รับการอบรมอาชีพ ร้อยละ 58.50 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. ที่กำหนดไว้

เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาการศึกษาของสมาชิกนิกมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิกมเด็กอายุครบเกณฑ์ได้รับการศึกษาภาคบังคับมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง เด็กจบการศึกษาภาคบังคับในเขตนิกมได้รับการศึกษาต่อมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง และเด็กจบการศึกษาภาคบังคับไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ได้รับการอบรมอาชีพในเขตนิกม ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจากไม่มีข้อมูลของท้องถิ่นใกล้เคียง (ตาราง 20)

ตาราง 20 การเปรียบเทียบผลการพัฒนาการศึกษาของสมาชิกนิกมฯ กับราษฎรท้องถิ่นใกล้เคียง

ตัวชี้วัดด้านการศึกษา	เขตนิกมฯ	ท้องถิ่นใกล้เคียง	เกณฑ์ จปฐ.
- เด็กอายุครบเกณฑ์ได้รับการศึกษาภาคบังคับ	1,662 คน (99.60)	770 คน (98.10)	99%
- เด็กจบการศึกษาภาคบังคับได้รับการศึกษาต่อ	301 คน (88.00)	44 คน (75.90)	73%
- เด็กไม่ได้รับการศึกษาต่อแต่ได้รับการอบรมอาชีพ	24 คน (58.50)	-	80%

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. ปี2539

4.8 การเปรียบเทียบการพัฒนาด้านสาธารณสุขของหมู่บ้านในเขตนิกมกับท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาข้อมูล กขช. 2ก. พบว่า ในเขตนิกม มีระดับการพัฒนาในการบริการสาธารณสุขของหมู่บ้านสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้ง 9 หมู่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ร้อยละ 100 มีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศเช่นเดียวกัน

สุขลักษณะในบ้าน พบว่า ในเขตนิกมมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ 2 หมู่บ้าน เท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ 1 หมู่บ้าน ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ 6 หมู่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า หมู่บ้านในเขตนิกมมีเปอร์เซ็นต์ของระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ น้อยกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง

ในด้านสุขภาพอนามัยของสมาชิก พบว่า ในเขตนิกมมีระดับการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศทั้ง 9 หมู่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า มีเปอร์เซ็นต์ของระดับการพัฒนาที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศเท่ากัน คือร้อยละ 100 (ตาราง 21)

ตาราง 21 การเปรียบเทียบผลการพัฒนาด้านสาธารณสุขของหมู่บ้านในเขตนิคมฯ กับท้องถิ่นใกล้เคียง

ตัวชี้วัดด้านสาธารณสุข	เขตนิคมฯ			ท้องถิ่นใกล้เคียง		
	1	2	3	1	2	3
- การบริการสาธารณสุข	-	-	9 (100.00)	-	-	4 (100.00)
- สุขลักษณะในบ้าน	6 (66.70)	1 (11.10)	2 (22.20)	3 (75.00)	1 (25.00)	-
- สุขภาพและอนามัย	-	-	9 (100.00)	-	-	4 (100.00)

ที่มา : ข้อมูล กชช. 2ก. 2539

5. ความคิดเห็นของสมาชิกนิคมต่อการดูแลสุขภาพของนิคม

5.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา โดยพิจารณาตัวแปรในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้.- (ตาราง 22)

เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 เป็นเพศชาย และเพศหญิง ร้อยละ 40.00

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.67 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมา ร้อยละ 22.22 มีอายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 17.78 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และร้อยละ 13.33 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.11 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 17.78 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.89 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และร้อยละ 2.22 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.67 ได้เป็นสมาชิกนิคมฯ มาเป็นระยะเวลา 21 - 30 ปี รองลงมา ร้อยละ 37.78 ได้เป็นสมาชิกนิคมฯ มาเป็นระยะเวลา 31-40 ปี ร้อยละ 8.89 ได้เป็นสมาชิกนิคมฯ มาเป็นระยะเวลา 41 - 50 ปี และร้อยละ 6.66 ได้เป็นสมาชิกนิคมฯ มาเป็นระยะเวลา 11 - 20 ปี

ตาราง 22 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	27	60.00
หญิง	18	40.00
รวม	45	100.00
อายุ		
31 - 40 ปี	8	17.78
41 - 50 ปี	21	46.67
51 - 60 ปี	6	13.33
61 ปีขึ้นไป	10	22.22
รวม	45	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	32	71.11
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	17.78
มัธยมศึกษาตอนปลาย	4	8.89
ปริญญาตรี	1	2.22
รวม	45	100.00
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกนิคมฯ		
5 - 10 ปี	-	0.00
11 - 20 ปี	3	6.66
21 - 30 ปี	21	46.67
31 - 40 ปี	17	37.78
41 - 50 ปี	4	8.89
51 ปีขึ้นไป	-	0.00
รวม	45	100.00

5.2 ความคิดเห็นของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ต่อการถอนสภาพนิคมฯ

จากการศึกษาความคิดเห็น ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ต่อการถอนสภาพ พบว่า สมาชิกนิคมฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.22 ไม่ต้องการให้ถอนสภาพ (ตาราง 23) โดยร้อยละ 75.56 ให้เหตุผลว่า การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานบางประเภทยังไม่สมบูรณ์ เช่น ประปาหมู่บ้าน ซึ่งมีสมาชิกบางหมู่บ้านขาดแคลนน้ำบริโภคใช้สอยในฤดูแล้ง ร้อยละ 68.89 ให้เหตุผลว่ายังมีสมาชิกบางส่วนที่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่านิคมเป็นหน่วยงานในพื้นที่ที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่สมาชิกเวลาประสบปัญหา พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องต่าง ๆ และร้อยละ 42.22 ให้เหตุผลว่ายังมีสมาชิกบางส่วนยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ (ตาราง 24)

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการให้นิคมถอนสภาพ มีเพียงร้อยละ 17.78 โดยร้อยละ 87.50 ให้เหตุผลว่า สมาชิกส่วนมากสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว ร้อยละ 62.50 ให้เหตุผลว่าระดับการพัฒนาของหมู่บ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียงไม่แตกต่างกัน ร้อยละ 50.00 ให้เหตุผลว่า ต้องการที่จะบริหารจัดการหมู่บ้านด้วยตนเอง โดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณ และร้อยละ 25.00 ให้เหตุผลว่า ต้องการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากนิคมเป็นอำเภอ เพื่อจะได้มีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาไปทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม (ตาราง 25)

ตาราง 23 ความคิดเห็นของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ต่อการถอนสภาพ

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการให้ถอนสภาพ	8	17.78
ไม่ต้องการให้ถอนสภาพ	37	82.22
รวม	45	100.00

ตาราง 24 เหตุผลที่สมาชิกไม่ต้องการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
- มีสมาชิกบางส่วนที่ยังไม่ได้รับ น.ค.3	31	68.89
- มีหน่วยงานในพื้นที่ที่คอยให้ความช่วยเหลือได้ทันท่วงที เวลาสมาชิกประสบปัญหา	27	60.00
- สมาชิกบางส่วนยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้	19	42.22
- การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานบางประเภทยังไม่ สมบูรณ์ เช่น ประปาหมู่บ้าน	34	75.56

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 25 เหตุผลที่สมาชิกต้องการให้ถอนสภาพ

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
- สมาชิกส่วนมากสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว	7	87.50
- ต้องการที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากนิคม เป็นอำเภอ	2	25.00
- ระดับการพัฒนาของหมู่บ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง ไม่แตกต่างกัน	5	62.50
- ต้องการที่บริหารจัดการหมู่บ้านด้วยตนเอง โดยเฉพาะ เรื่องงบประมาณ	4	50.00

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

5.3 ความต้องการของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ที่ต้องการให้นิคม
ดำเนินการพัฒนาต่อไป

จากการศึกษาความต้องการของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ที่
ต้องการให้นิคมฯ ดำเนินการพัฒนาต่อไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.89 ต้องการให้
นิคมฯ พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะการจัดสร้างประปาหมู่บ้านให้ครบทุกหมู่บ้าน
เนื่องจากส่วนใหญ่ขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ร้อยละ 84.44 ต้องการให้นิคมฯ แก้ไขปัญหาราคาค่าผลิต
ผลทางการเกษตรให้ดีขึ้น และร้อยละ 80.00 ต้องการให้นิคมฯ เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่
สมาชิกนิคมฯ ที่เหลือให้ครบทุกราย (ตาราง 26)

ตาราง 26 ความต้องการของสมาชิกที่ต้องการให้นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ดำเนินการต่อไป

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
- เปร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่สมาชิกให้ครบทุกครัวเรือน	36	80.00
- พัฒนาศาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องประปาหมู่บ้านให้มีครบทุกหมู่บ้าน	40	88.89
- การแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลทางการเกษตร	38	84.44

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานด้านการวางผังแปลงที่ดิน การจัดคนเข้าครอบครองที่ดินในที่ดิน การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐาน การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง การพัฒนาอาชีพ การเปรียบเทียบรายได้ของสมาชิกกับท้องถิ่นใกล้เคียง การพัฒนาสังคม การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาโดยภาพรวมของหมู่บ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง การออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค.3) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการถอนสภาพ การศึกษาความต้องการและความคิดเห็นของสมาชิกต่อการถอนสภาพนิคม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้-

1. การดำเนินงานด้านการจัดสรรที่ดินและการบรรจุสมาชิก

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 32,500 ไร่ จัดสรรได้ 20,966 ไร่ นิคมได้ดำเนินการจัดสรรแล้ว 20,966 ไร่ ผังจัดสรรบรรจุสมาชิกได้ครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ 584 ครัวเรือน 14,260 ไร่ 665 แปลง หมู่บ้านราษฎรเดิมบรรจุได้ 526 ครัวเรือน 6,938 ไร่ 910 แปลง เหลือราษฎรไม่ได้รับการบรรจุ 47 ครัวเรือน 350 ไร่ 64 แปลง สมาชิกส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป 890 ครัวเรือน โดยได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ให้แก่สมาชิกแล้ว 707 ครัวเรือน 14,404 ไร่ 871 แปลง ส่วนปัญหาการไม่สามารถออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎรที่เป็นสมาชิกเกิน 5 ปีได้ เป็นเพราะว่า สมาชิกไม่ได้มายื่นคำร้อง น.ค.2 และไม่มีแผนผังแปลงที่ดินสำหรับออก น.ค.3

2. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน

นิคมฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างถนนลาดยาง 11.35 กิโลเมตร ถนนลูกรัง 31.575 กิโลเมตร ถนนปูนดิน 1.950 กิโลเมตร สะพาน 3 แห่ง อุโมงค์สี่เหลี่ยม 2 แห่ง ประปาหมู่บ้าน 4 แห่ง บ่อน้ำตื้น 96 บ่อ บ่อบาดาล 8 บ่อ ฝาย 3 แห่ง สระน้ำ 6 แห่ง นอกจากนี้ในเขตนิคมยังมีโรงเรียน 5 แห่ง สถานีอนามัย 1 แห่ง วัด/มัสยิด 12 แห่ง ตลาดย่านการค้า 1 แห่ง ตลาดกลางหมู่บ้าน 12 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ 4 แห่ง หอกระจายข่าว 6 แห่ง ศาลาอเนกประสงค์ 9 แห่ง และสหกรณ์การเกษตร 1 แห่ง

3. การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานของหมู่บ้าน ในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ถนนในเขตนิคมมีเปอร์เซ็นต์ระดับการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง แหล่งน้ำดื่ม แหล่งน้ำใช้ และไฟฟ้า มีเปอร์เซ็นต์ระดับการพัฒนาสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศเท่ากัน ส่วนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในเขตนิคม มีเปอร์เซ็นต์ระดับการพัฒนาเท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง
4. การเปรียบเทียบสภาพความคงทนของบ้าน ในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีเปอร์เซ็นต์ของบ้านที่หลังคา붕กระเบื้อง/สังกะสีมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง
5. การพัฒนาอาชีพและรายได้ สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ มีอาชีพหลักในการปลูกยางพารา ส่วนสัตว์ที่เลี้ยงมากที่สุด ได้แก่ ไก่
6. การเปรียบเทียบรายได้ของสมาชิกกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีรายได้ที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. มากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง
7. การพัฒนาสังคม นิคมได้ดำเนินงานพัฒนาสมาชิก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้มีการพัฒนาผู้นำชุมชน 32 คน คณะกรรมการส่งเสริมเขต 100 คน การจัดตั้งกลุ่มเยาวชน 3 กลุ่ม การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ศูนย์ การสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มสตรี จำนวน 10 กลุ่ม จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมราษฎรประจำหมู่บ้าน 9 ศูนย์ และได้ดำเนินการโครงการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. การเปรียบเทียบระดับการพัฒนาโดยภาพรวม ของหมู่บ้าน ในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมมีระดับการพัฒนาหมู่บ้านสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง และมีตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. เท่ากับท้องถิ่นใกล้เคียง
9. การเปรียบเทียบการพัฒนาการศึกษาของสมาชิกนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคมเด็กอายุครบเกณฑ์ได้รับการศึกษาภาคบังคับมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง เด็กจบการศึกษาภาคบังคับในเขตนิคมได้รับการศึกษาต่อมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง และเด็กจบการศึกษาภาคบังคับไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ได้รับการอบรมอาชีพในเขตนิคมมี 25 คน
10. การเปรียบเทียบการพัฒนาด้านสาธารณสุขของหมู่บ้านในเขตนิคมกับท้องถิ่นใกล้เคียง พบว่า ในเขตนิคม การบริการสาธารณสุข สุขภาพและอนามัยของสมาชิก มีเปอร์เซ็นต์ของการพัฒนาที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศเท่ากับท้องถิ่นใกล้เคียง ส่วนสุขลักษณะในบ้าน ในเขตนิคมมีเปอร์เซ็นต์ของการพัฒนาที่เท่ากับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ และสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศมากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง
11. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาความคิดเห็นในการถอนสภาพของนิคม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 - 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิกนิคมมาเป็นระยะเวลาประมาณ 21 - 30 ปี

12. ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการถอนสภาพ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการให้ถอนสภาพ ให้เหตุผลว่า การพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภคพื้นฐานบางประเภทยังไม่สมบูรณ์ สมาชิกบางส่วนยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ ต้องการให้มีหน่วยงานระดับพื้นที่คอยให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ มีเพียงส่วนน้อยที่ต้องการให้ถอนสภาพ โดยให้เหตุผลว่า สมาชิกส่วนใหญ่สามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว ระดับการพัฒนาของหมู่บ้านไม่แตกต่างกับท้องถิ่นใกล้เคียง

13. ความต้องการของสมาชิก ที่ต้องการให้นิคมดำเนินการต่อไป ได้แก่ พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะเรื่องประปาหมู่บ้าน ให้มีใช้ครบทุกหมู่บ้าน การแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลทางการเกษตร และการเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่สมาชิกให้ครบทุกครัวเรือน

อภิปรายผล

1. การดำเนินงาน ด้านการจัดสรรที่ดิน และการบรรจุสมาชิก ของนิคมสร้างตนเองทพวจังหวัดสงขลา

นิคมสร้างตนเองทพวจังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการจัดสรรที่ดินให้กับสมาชิกครบถ้วนตามพื้นที่ที่สามารถจัดสรรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในผังจัดสรรได้บรรจุสมาชิกเข้าทำกินในที่ดินครบตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งถือได้ว่านิคมได้ปฏิบัติงานบรรจุเป้าหมายของการจัดนิคม ส่วนพื้นที่หมู่บ้านราษฎรเดิมนั้น ยังมีราษฎรที่ยังไม่ได้รับการบรรจุเป็นสมาชิกนิคมจำนวน 47 ครัวเรือน ซึ่งราษฎรทั้ง 47 ครัวเรือน ได้มายื่นหลักฐานสมัครเป็นสมาชิกเรียบร้อยแล้ว นิคมกำลังดำเนินการติดต่อประสานงานคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกราษฎรเข้าเป็นสมาชิก ในการกำหนดวันพิจารณาคัดเลือกสมาชิก

การออกเอกสารสิทธิ์ นิคมได้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ให้แก่สมาชิก 707 ครัวเรือน ยังเหลือสมาชิกที่ยังไม่ได้รับการออกเอกสารสิทธิ์ 403 ครัวเรือน ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ถ้าหากจะออกเอกสารสิทธิ์ (น.ค.3) ให้สมาชิกครบทั้งหมด จะครบประมาณในปี 2544 เมื่อพิจารณาความพร้อมของนิคมในการออกเอกสารสิทธิ์แล้ว จะเห็นได้ว่ายังมีราษฎร ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์อีกจำนวนมาก ก่อนที่จะถอนสภาพควรจะมีการเร่งรัดออกเอกสารสิทธิ์ให้กับสมาชิก ให้ครบทุกครัวเรือน ซึ่งเป็นความต้องการของสมาชิกเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นประโยชน์โดยตรงของสมาชิก

2. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน

การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่เมื่อเปรียบเทียบการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานกับท้องถิ่นใกล้เคียง ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกับท้องถิ่นใกล้เคียง มีสาธารณูปโภคพื้นฐานบางประเภทในเขตนิคม ได้รับการพัฒนาดีกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง เช่น แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ถนน เป็นต้น เมื่อพิจารณาความพร้อมของนิคมในการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานแล้วจะเห็นว่า นิคมได้พัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ ได้ สมควรแก่สภาพท้องถิ่น ถ้าหากถอนสภาพนิคม ก็มีหน่วยงานอื่นในจังหวัดสามารถให้การพัฒนามาต่อจากนิคมได้ เช่น สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานโยธาธิการจังหวัด

3. การพัฒนาอาชีพและรายได้

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ส่งเสริม ให้สมาชิกนิคมปลูกยางพารา เป็นอาชีพหลัก พร้อมทั้งส่งเสริมให้ปลูกพืชชนิดต่าง ๆ และมีการเลี้ยงสัตว์ ผลจากการส่งเสริมอาชีพดังกล่าว ทำให้สมาชิกนิคมมีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. มากกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง กล่าวคือ มีรายได้มากกว่า 15,000 หรือเท่า 15,000/คนปี ถือได้ว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติกำหนดไว้ ถึงแม้ว่ามีสมาชิกที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. เพียงร้อยละ 45.10 ส่วนสมาชิกที่มีรายได้ไม่ผ่านเกณฑ์ ถ้าหากนิคมถอนสภาพก็ยังมีหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ ที่สามารถให้การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ให้สมาชิกมีรายได้ที่มั่นคงได้ คือ เกษตรอำเภอเทพา

นอกจากนี้ สภาพความคงทนของบ้านในเขตนิคม มีความคงทนถาวรที่หลังคามุงกระเบื้องหรือสังกะสีไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดได้อย่างหนึ่งว่าสมาชิกนิคมได้รับการพัฒนาจนมีที่อยู่มั่นคง มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทั่วไปของท้องถิ่นใกล้เคียง เป็นไปตามหลักเกณฑ์การถอนสภาพนิคมที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติกำหนดไว้

4. การพัฒนาสังคม

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้ดำเนินการพัฒนาสมาชิกทุกเพศ ทุกวัย ให้ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนที่มีศักยภาพ สามารถช่วยเหลือตนเอง ชุมชน และสังคมส่วนรวม ทั้งในรูปการฝึกอบรมในพื้นที่ การส่งไปฝึกอบรมนอกสถานที่ การศึกษาสูงาน นอกจากนี้ ยังได้มีการส่งเสริมให้สมาชิกนิคม สามารถบริหารจัดการพัฒนาชุมชนด้วยตนเอง ในรูปของผู้นำชุมชน คณะกรรมการส่งเสริมเขต ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม รวมตลอดทั้ง การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมรวมราษฎรประจำหมู่บ้าน เป็นองค์กรประชาชนที่สำคัญ ที่คอยให้ความช่วยเหลือสมาชิกด้วยตนเอง เวลาประสบปัญหาต่าง ๆ ก่อนที่หน่วยงานราชการจะเข้าไปช่วยเหลือ

จากการส่งเสริมสนับสนุนดังกล่าว ทำให้การพัฒนาของหมู่บ้านโดยภาพรวม ได้รับการพัฒนาไม่แตกต่างจากท้องถิ่นใกล้เคียง และมีบางหมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาที่ดีกว่าท้องถิ่นใกล้เคียงอีกด้วย เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ

การศึกษาของเด็กและเยาวชน ก็เช่นเดียวกัน ในเขตนิคมจะมีเปอร์เซ็นต์ของการได้รับการศึกษาของเด็กและเยาวชนสูงกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่ง ที่บ่งชี้ว่าสมาคมนิคมได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การพัฒนาสาธารณสุขของหมู่บ้าน ในเขตนิคม เมื่อเปรียบเทียบกับท้องถิ่นใกล้เคียง ในเรื่องของการบริการสาธารณสุข สุขลักษณะในบ้าน สุขภาพและอนามัยของสมาชิก ไม่แตกต่างกัน มีบางหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาดีกว่าท้องถิ่นใกล้เคียง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สมาคมนิคมได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาทางด้านสาธารณสุขและการศึกษา ในปัจจุบัน นิคมเป็นเพียงผู้ประสานงานขอความร่วมมือจากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ให้มาบริการช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบปัญหาเดือดร้อน และมีหน่วยงานในพื้นที่ที่คอยให้ความช่วยเหลือสมาชิกอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อให้การถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ไม่ประสบปัญหาในเรื่องแนววงรอบแนวเขต น่าจะมีการสำรวจรังวัดวงรอบแนวเขตอีกครั้ง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการวัดรอบแนวเขตนิคมฯ ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานาน อาจเกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายแนวเขต ซึ่งเจ้าหน้าที่นิคมชี้แจงว่า เรื่องวงรอบแนวเขตน่าจะมีปัญหาบางจุด โดยเฉพาะด้านทิศเหนือและทิศใต้
2. ควรสร้างความเชื่อมั่นและเชื่อถือ ให้กับสมาคมนิคมที่ยังไม่ได้รับเอกสารสิทธิ์ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบควรกำหนดรูปแบบหรือขั้นตอนการออกเอกสารสิทธิ์ ให้กับสมาคมนิคมฯ ที่เหลือให้ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกว่า ทางราชการไม่ได้ทอดทิ้ง
3. การเตรียมความพร้อมในการถอนสภาพนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องของข้อมูลเอกสารต่าง ๆ น่าจะมีคณะทำงานที่ลงไปให้ความช่วยเหลือ ในการเตรียมความพร้อมของนิคมฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมในเรื่องเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ
4. การสร้างความเชื่อมั่นและเชื่อถือ ให้กับหน่วยงานที่จะมารับผิดชอบงานนิคมสร้างตนเอง หลังจากที้นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ถอนสภาพ โดยมีการประสานงานในเรื่องต่าง ๆ กับหน่วยงานปกครองท้องถิ่น พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้สมาคมนิคมได้เข้าใจในความจำเป็นที่จะถอนสภาพนิคม

5. การสนองตอบความต้องการของสมาชิกนิคมฯ ในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้สมาชิกรู้สึกว่ ทางราชการไม่ได้ทอดทิ้ง

6. การถอนสภาพนิคมสร้างตนเอง น่าจะนำความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการของสมาชิกนิคม มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการถอนสภาพด้วย เพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการถอนสภาพ ก็คือ สมาชิกนิคมนั้นเอง

บรรณานุกรม

- ประชาสงเคราะห์, กรม . กองนิคมสร้างตนเอง . 2524 . สรุปผลการดำเนินงานนิคมสร้างตนเอง .
กรุงเทพฯ .
- ประชาสงเคราะห์, กรม . กองนิคมสร้างตนเอง . 2538 . สรุปผลการดำเนินงานประจำปีของนิคม
สร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา . กรุงเทพฯ .
- ประชาสงเคราะห์, กรม . กองนิคมสร้างตนเอง . 2539 . สรุปผลการดำเนินงานนิคมสร้างตนเอง .
กรุงเทพฯ .
- ประชาสงเคราะห์, กรม . กองนิคมสร้างตนเอง . 2539 . “เร่งรัดออก น.ค.3 เพื่อบรรลุถึงการถอน
สภาพนิคม”, นิตยสารการประชาสงเคราะห์, (กันยายน - ตุลาคม 2539), 19 .
- มหาดไทย, กระทรวง . กรมพัฒนาชุมชน . 2539 . ข้อมูล จ.ร. ปี 2539 อำเภอเทพา จังหวัด
สงขลา . กรุงเทพฯ .
- มหาดไทย, กระทรวง . กรมพัฒนาชุมชน . 2539 . ข้อมูล กจร. 2อ. ปี 2539 อำเภอเทพา
จังหวัดสงขลา . กรุงเทพฯ .
- วริษา สนิทวาทิ . เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา . 2540 . ผู้ให้สัมภาษณ์,
25 เมษายน 2540 .
- วีระวัฒน์ แก้วรัตน์ศรี . เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา . 2540 . ผู้ให้
สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2540 .
- สุทธินันท์ ปิยะปานันท์ . เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา . 2540 . ผู้ให้
สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2540 .